

Het is tijd voor actie op onze sportvelden

De overgang naar IPM wordt een uitdaging voor de sector

Green Deal Sportvelden, chemievrij beheer, pesticidevrij sporten: het zijn termen die we de laatste maanden veel hebben gehoord. Anno 2020 is sportveldonderhoud aan een nieuw hoofdstuk begonnen. Logisch dus dat de zeventiende editie van de Nationale Grasdag geheel in het teken stond van IPM: *integrated pest management*. De driehonderd aanwezige bezoekers op de KNVB Campus leerden veel bij over dit thema.

Auteur: Nino Stuivenberg

De Nationale Grasdag was 22 januari in Zeist amper begonnen, of Goof Rijndorp van Bras Fijnaart trapte het lezingenprogramma al af met slecht nieuws: 'Als we nu niet in actie komen, dan hebben we over drie jaar een groot probleem.' De komende drie jaar worden namelijk doorslaggevend voor het veldonderhoud van de toekomst. Gaat chemie vanaf 2023 volledig in de ban, of blijft er een kleine selectie middelen beschikbaar voor noodgevallen? Voorlopig heeft de sector te maken met een overgangperiode van drie jaar. Rijndorp is er niet van overtuigd dat we daarna volledig chemievrij kunnen gaan werken. 'In mijn beleving kunnen we veel zonder chemie, maar niet helemaal zonder. Ik denk niet dat dat gaat lukken.' Rijndorp heeft daarom een duidelijke boodschap voor de sector: schrijf precies op wat je aan onderhoud doet. 'Noteer alles, zodat je kunt aantonen hoe je werkt. Als we dat allemaal doen, kunnen wij in de Taskforce Green Deal een signaal afgeven en dat geeft ons meer draagvlak in overleggen.'

Onderhoud op maat

Overgaan op IPM is niet iets wat je van de ene op de andere dag doet. Joris van der Cammen sprak daarom namens Kybys en Plann ingenieurs over een structurele manier om IPM aan te pakken aan de hand van een model:

plan, do, check, act. Hij raadt aan te beginnen met de nulsituatie: een inventarisatie van de huidige velden en het opstellen van een op maat gemaakt onderhoudsplan. Stap twee is het uitvoeren van de werkzaamheden, waarbij je deze tevens registreert en monitort. In de *check*-fase evalueer je het onderhoud en leer je van wat je doet. De laatste stap is vervolgens *act*: vertaal wat je geleerd hebt naar duidelijke

4 min. leestijd

De Grasdag trok dit jaar ruim driehonderd bezoekers

uitvoerbare acties. Ook Van der Cammen benadrukt: ga nu beginnen met het registreren van je onderhoud.

Natuurlijk was er ook aandacht voor het praktische aspect bij het implementeren van IPM. Peter Speek van Fertilab ging in zijn presentatie in op evenwichtige bemesting en de effecten daarvan. Volgens Speek zijn er vier processen die een rol spelen bij evenwichtige bemesting: mineralisatie, fixatie, interactie en uitspoeling. Hij adviseert iedereen om een bodemonderzoek te laten doen van zijn of haar sportveld.

Speek: 'Niet omdat het moet, maar met als doel om meer grip te krijgen op de grond. Je hebt bijvoorbeeld meer grip op de uitspoeling en krijgt een indicatie van de fixatie.' De conclusie van zijn verhaal: stimuleer het bodemleven in het veld, dan krijg je een gezonde bodem en uiteindelijk een gezond gewas – waarvoor dan minder chemie nodig is.

Kaf van het koren scheiden

Peter Laan van DCM sprak over een andere manier om de bodem te verbeteren: met biostimulanten. In zijn masterclass vertelde Laan over de werking van een biostimulant: deze gaat abiotische stress in de grasplant (door temperatuur, pH, licht en zout) tegen. Laan gaf daarbij uitleg over het verschil tussen organische, fysische en microbiële biostimulanten, die elk hun eigen functies hebben. Hij benadrukt ook dat het gebruik van biostimulanten voor sportvelden nog in de kinderschoenen staat. Waar er in de tuinbouw al veel ervaring is met dit soort producten, worden op sportvelden net de eerste stappen gezet. Wettelijk vallen ze nu onder chemie, maar feitelijk zitten biostimulanten tussen chemie en meststoffen in. Door het gebrek aan wetgeving kan iedereen momenteel roepen dat hij een biostimulant heeft. 'Er is veel kaf onder het koren, waarvan de werking niet altijd duidelijk is,' zegt Laan duidelijk. Hij roept sportclubs en gemeenten op om biostimulanten te testen op hun veld, zodat we er als sector meer ervaring mee opdoen.

NATIONALE GRASDAG

Met de KNVB Campus als locatie kon een bezoek aan de trainingsvelden van de Nederlands elftallen natuurlijk niet ontbreken. Op de campus liggen drie Greenfields-hybridevelden, een natuurgrasveld en een kunstgrasveld. Agterberg, verantwoordelijk voor het veldonderhoud op dit complex, gaf tekst en uitleg tijdens een rondje over de velden. Gert van Veller stipte onder meer het bijzondere ritme van deze velden aan. Een normaal trainingsveld wordt vooral van september tot mei bespeeld. Bij veel van deze velden moet de mat juist tussen mei en september optimaal zijn. De rondleiding over de campus leidde ook langs de beeldentuin, de wall of fame, het VAR-centrum en het teamhotel.

Tips voor een weerbare grasmat

Na de lunchpauze en een korte update van BSNC-voorzitter Edward van der Geest nam Job Steunenberg (Limagrain) het woord. Hij vertelde over de rol van graszaadbedrijven bij IPM. Speerpunten van graszaadbedrijven zijn volgens Steunenberg het veredelen op ziekteresistentie, tegen klimaatstress en voor duurzaamheid. Hij geeft fieldmanagers een aantal handvatten mee voor een weerbare grasmat. Allereerst een flexibele zaaiperiode: Steunenberg verwacht dat er vaker doorgezaaid moet worden tijdens het seizoen. Ook raadt hij aan goed te kijken naar het type mengsel, omdat er onderling veel verschil is in bijvoorbeeld droogtetolerantie. Verder is het belangrijk om te kijken naar de juiste hoeveelheid graszaad en de juiste zaaimethode: 'De

Goof Rijndorp aan het woord.

Ook een veldbezoek was onderdeel van het programma.

Voor goede velden is goed materiaal nodig.

Gert van Veller (Agterberg) aan het woord.

Scheidsrechter Kevin Blom gaf een kijkje in de keuken van de VAR.

‘Begin nu met monitoren, meten en vastleggen’

machines om goed te zaaien zijn er, dus maak er ook gebruik van!’

Geen tijd te verliezen

De vele lezingen zullen de bezoekers van de Grasdag ongetwijfeld een rugzak vol kennis opleveren, maar wat moet je daar precies mee? Die vraag beantwoordt Liset van Pinxteren (IPC

Groene Ruimte): bezoekers moeten de informatie vertalen naar hun eigen praktijk, en daar is vakkenis voor nodig. Van Pinxteren legt uit aan de hand van vijf functies – terreinmeester, coördinator, beheerder sportvelden, vrijwilliger en lokale politiek – wat de rol van eenieder is in dit geheel. Ze maakt ook duidelijk dat IPM zich nog in een vroeg stadium bevindt. De Handreiking pesticidevrij sportgrasbeheer is er, maar andere tools – zoals een procedure of app – laten nog op zich wachten. Desondanks is er geen tijd te verliezen. Van Pinxteren: ‘Begin nu met monitoren, meten en vastleggen. IPM is een grote uitdaging en daar moeten we mee aan de slag.’

De laatste spreektijd was voor Kevin Blom, scheidsrechter op internationaal topniveau. Met het nodige enthousiasme gaf hij het publiek een kijkje achter de schermen van de VAR. Het slotwoord was daarna voor René van den Bosch van Limagrain. Hij keek tevreden terug op de zeventiende editie van het evenement, die door

Wil je de presentaties van de Nationale Grasdag nog eens rustig doornemen? **Neem dan een kijkje op nationalegrasdag.nl/impressie-2020/**

driehonderd fieldmanagers bezocht werd. Het is de organisatie dit jaar duidelijk gelukt om met een actueel thema en een centrale locatie veel bezoekers te trekken. Daarom verzekert Van den Bosch dat er een vervolg komt: op naar de achttiende Nationale Grasdag in 2021!

Be social

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/article/32119/het-is-tijd-voor-actie-op-onze-sportvelden